
Namazda kaçınıcı rekatta olduğunu unutana nasıl davranmalıdır?

Değerli kardeşimiz,

Bir kimse namazında şüphelenerek üç mü yoksa dört mü kıldığını hatırlamasa, eğer yanılma olayı bu kişinin başına ilk defa gelmişse, yani bu gibi şüphelenmeler o kişide devamlı bir âdet hâline gelmemişse namazını yeniden kılmalıdır. O namaz batıl olmuştur. Bunu yeniden kılmak için oturarak selâm vermesi daha iyidir. Çünkü bu konuda şu hadis vardır:

"Sizden biri namazında kaç rekât kıldığı hususunda şüpheye düşerse, namazını yeniden kılsın." (1)

İbni Ebu Şeybe de İbni Ömer'den şu hadisi rivayet etmiştir:

"Üç rekât mı, dört rekât mı, kaç rekât kıldığını bilemeyen kişi, kaç kıldığını hatırlayınca kadar namazını yeniden kılacaktır."

Hem böyle bir namazı yeniden kılan kaç rekât kıldığı hususunda kesin bir bilgiye tam olarak sahip olur.

Fakat aynı namaza devam edecek olursa onu bu şekilde tam olarak yapamaz. Eğer selâm verdikten sonra, şüphe ortaya çıkacak olursa bu namazı yeniden kılmak gerekmez. Nitekim selâm vermeden önce ve teşehhüt miktarı oturduktan sonra da şüphe hâli arız olursa, yine namazı iade etmek gerekmez.

Eğer böyle bir kimseye çoğu kez şüphelenme durumu geliyorsa, galip olan kanaatine göre namazına devam eder. Üç veya dört rekâttan hangisi hakkında kanaati ağır basıyorsa o tarafı tercih eder. Çünkü sık sık vesveseye düşen bir kimsenin namazını yeniden kılmasında güçlükler vardır. Ayrıca Hz. Peygamber (a.s.m) de şöyle buyuruyor:

"Her kim namazında şüphelenirse, doğrusunu araştırsın." (2)

Namazda şüphelenip kaç rekât kıldığı hususunda kesin bir görüş ve kanaate varamayan kimse, en az rekâtı esas alarak namazına devam eder. Çünkü en azı hakkındaki bilgi kesindir. Böyle bir kimse, oturması lâzım geldiğine kanaat getirdiği her yerde oturmalıdır. Bu suretle farz veya vacip olan oturuşu terk etmemiş, bunları kolayca yerine getirmiş olur.

Yine bir kimse dört rekâtlı bir namazda, kılmakta olduğu rekâtın birinci mi, yoksa ikinci mi olduğu hususunda şüphelenirse araştırmasına göre amel eder. Eğer araştırması bir sonuç vermezse, o takdirde en azını esas kabul ederek namazına devam eder. Yani kılmakta olduğu rekâtı birinci rekât kabul eder ve ikinci rekât olma ihtimalinden dolayı oturur. Çünkü ikinci rekâta oturmak vaciptir. Sonra kalkıp başka bir rekât daha kılarak oturur.

En azı ile amel etmek gerektiğinin delili, Ebu Saîd el-Hudrî hadisidir. Hz. Peygamber (a.s.m) şöyle buyurdu:

"Sizden biri namazında şüphelenir de üç mü, yoksa dört mü kıldığını bilemezse, şüphelenmeyi bıraksın ve en az rekâtı esas olarak namazına devam etsin." (3)

Hadisin lafzı şöyledir:

"Sizden biri şüphelendiği zaman doğruyu araştırsın, namazını tamamlasın." (4)

Böyle bir kişi namazın sonunda sehiv secdesi yapması gerekir.

Kaynaklar:

-
1. Zeylai bu hadis için garip demiştir. Nasbu'r-Raye, II/173.
 2. Buhari ve Müslim bu hadisi İbn-i Mes'ud'dan merfu olarak tahrir etmiştir. bk Nasbu'r-Raye, II/173.
 3. Nasbu'r-Raye, II/174.
 4. Nasbu'r-Raye, II/174.

(Prof. Dr. Vehbe ZUHAYLİ, İslam Fıkhı Ansiklopedisi, s.221)

Selam ve dua ile...
Sorularla İslamiyet